

ШЕСТ ЛАБУДОВА

Ловио једном неки краљ у једној великој шуми и гонио дивљач тако жустро да нико од његових људи није могао да га слиједи. Кад се приближи вече, заустави се и погледа око себе. Тада видје да је залутао. Тражио је излаз, али га не нађе. Тада спази једну жену која је тресла главом, и која наиђе крај њега. То бијаше вјештица.

- Драга жено - рече јој он - можете ли ми показати пут кроз шуму?

- Да, господине краљу - одговори она - али под једним условом. Ако га не испуните, нећете никада изаћи из шуме и мораћете ту и да умрете од глади.

- Какав је то услов? - упита краљ.

- Ја имам кћер - рече стара - која је толико лијепа да је не можете наћи на свијету. Она је достојна да постане ваша жена. Ако хоћете да је учините госпођом краљицом, показаћу вам пут из шуме.

Краљ из страха пристаде, и стара га одведе у своју кућицу, гдје је њена кћерка сједјела поред ватре. Она дочека краља као да га је очекивала. Он се увјери да је врло лијепа, али му се ипак не допаде па не могаше да је гледа без грозде. Пошто подиже дјевојку на свога коња, показа му стара пут и краљ се врати у свој краљевски дворцац гдје прославише вјенчање. Краљ је био већ једном ожењен и са својом првом женом имао је седмеро дјеце, шест синова и једну кћер, и он их је волио изнад свега на свијету. Пошто се сада бојао да маћеха неће добро поступати с њима, или да ће их чак и мучити, одведе их у један усамљени замак, који је био у средини једне шуме. Дворцац је био тако скривен, а пут је било тако тешко наћи, да га ни он сам не би нашао да му једна вила није поклонила чудотворно клупче конца. Увијек би клупче бацио преда се, оно се само одмотавало и показивало му пут.

Али, краљ је често ишао својој драгој дјечи, тако да је његово одсуствовање пало краљици у очи. Она је била радознала и хтједе да сазна шта он сасвим сам ради у шуми. Даде његовим слугама много новаца и они јој одадоше тајну. Испричаше јој и о клупчету које једино може да покаже пут. Она није имала мира док није дознала гдје краљ чува ово клупче. Затим саши мале свилене кошуљице, а како је од своје мајке научила враџбине, ушила је у њих чини. Кад краљ једном оде у лов, она узе кошуљице и оде у шуму. Клупче јој показиваше пут. Дјеца, која су издалека опазила да неко долази, помислише да је то њихов драги отац, и од силне радости му потрчаше у сусрет. Она пребаци преко сваког по једну кошуљицу, и чим кошуљица додирну њихово тијело, претворише се они у лабудове и одлетјеше преко шуме. Краљица се врати кући пресрећна. Вјеровала је да се ослободила својих пасторчића.

Али дјевојчица није потрчала за браћом у сусрет, и она о њој није ништа знала. Сутрадан дође краљ и хтједе да посјети своју дјецу. Али не нађе никога сем дјевојчице.

- Гдје су твоја браћа? - упита краљ.

- Ах, драги оче - одговори она - они су отишли, а мене су оставили саму. И исприча му да је са свога прозорчића видјела да су њена браћа као лабудови одлетјели преко шуме. Показа му и пера која су пала у двориште, а која је она покупила. Краљ се растужи, али није ни помислио да би то недјело извршила краљица. Пошто се плашио да му и дјевојчицу не отму, поведе је са собом. Али она се бојала маћехе и замоли краља да још само ову ноћ остане у шумском дворцу.

Сирота дјевојчица је мислила: - Мени овдје више нема опстанка. Поћи ћу да тражим своју браћу. Кад се спустила ноћ, побјеже и пође право у шуму. Ишла је непрестано, цијелу ноћ и цијели дан, док од умора није могла даље. Тада спази ловачку колибу, попе се горе и нађе собицу са шест креветића, али се не усуди ни у један да легне, већ се завуче под један, те леже на тврди под гдје хтједе да проведе ноћ.

Кад је већ сунце, требало да зађе, чу шум и угледа шест лабудова како улетјеше кроз прозор. Они сједоше на под и дуваху један другога док не одуваше све перје, а своју лабудову кожу свукоше као кошуљу. Тада их дјевојчица погледа и познаде своју браћу, обрадова се и измили испод кревета. Ни браћа се нису мање обрадовала кад спазише своју сестрицу.

Али је њихова радост била кратка вијека.

- Ти не можеш остати овдје - рекоше јој - ово је разбојничко преноћиште, кад дођу кући и нађу те, убиће те.

- Зар ме не можете заштитити? - упита сестрица.

- Не - одговорише браћа - јер ми можемо свако вече само четврт сата да скинемо наше лабудове коже, а послѣ се опет претварамо у лабудове.

Сестрица плачући рече:

- Зар се не можете спасти?

- О, не - одговорише они. - Услови су претешки. Шест година ти не смијеш да проговориш, ни да се смијеш, а за то вријеме мораш да нам исплетеш шест кошуљица од цвјетова нарциса. Проговориш ли само једну ријеч, труд је узалудан.

Док су браћа то говорила, прошло је четврт сата, и они као лабудови излетјеше кроз прозор. Дјевојчица је донијела чврсту одлуку да ослободи своју браћу па макар је то стало живота. Она напусти ловачку кућу, оде у средину шуме, сједи на једно дрво и ту проведе ноћ. Сутрадан је брала нарцисе, па отпоче да плете. Говорити није имала с киме, а за смијех није имала воље. Она је сједјела и гледала само свој посао. Пошто је ту већ дуго боравила, догоди се да је краљ те земље

ловио у шуми и његови ловци дођоше до дрвета на коме је сједјела дјевојчица. Они је позваше и рекоше:

- Ко си ти?

Али она не одговори.

- Сиђи доље - рекоше они - нећемо ти ништа нажао учинити.

Али она само климну главом. А пошто су они и даље наваљивали с питањима, баци им своја златну огрлицу мислећи да ће их тиме задовољити. Али, они нису попуштали. Нато им она баци свој појас, а кад ни то није помогло, подвезице, и даље све што је имала на себи и чега се могла лишити. Тако је остала само у својој кошуљици. Али се тиме није могла ослободити ловаца. Они се попеше на дрво, скидоше дјевојчицу и одведоше је краљу. Краљ рече:

- Ко си ти? Шта радиш на дрвету?

Али она није одговарала. Он ју је питао на свим језицима које је знао, али она остаде нијема као риба. Пошто је била тако лијепа, краља то дирну и он је много завоље. Огрну јој свој капут, узе пред себе на коња и одведе у свој замак. Тада нареди да јој обуку скупоцјене хаљине, те је у својој љепоти блистала као ведар дан. Али од ње се није могла извући ни једна ријеч. За столом је посади поред себе. Њена скромност и доброта толико су му се допадале да је рекао:

- Једино њом желим да се оженим и ни једном другом на свијету. Послије неколико дана вјенчао се с њом.

Али краљ је имао опаку мајку која је била незадовољна овом женидбом и која је говорила ружно о младој краљици.

- Ко зна одакле је ова дјевојчура - рече она - кад не може да говори. Она није достојна краља.

Кроз годину дана, кад краљица донесе на свијет прво дијете, стара јој га одузе, а њој, док је спавала, намаза уста крвљу. Онда оде краљу и оптужи је да је људождерка. Краљ то није хтио да вјерује нити је хтио да јој се ишта нажао учини. А она је стално сједјела и плела кошуље и није се обазирала ни на шта друго. Идућег пута, када роди лијепог дјечака, извршила је неискрена свекрва исту превару. Али краљ се није могао одлучити да њеним ријечима повјерује. Говорио је:

- Она је сувише добра да би могла да учини тако нешто. Кад не би била нијема, и кад би могла да се брани, доказала би своју невиност.

Али када је стара по трећи пут отела новорођено дијете и када је оптужила краљицу која у своју одбрану није изрекла ни једну једину ријеч, краљ није могао другачије већ мораде да је преда суду, који је осуди на смрт.

А кад дође дан када је требало да се изврши пресуда, то бијаше управо и посљедњи дан од оних шест година за вријеме којих она није смјела ни

да говори ни да се смије како је ослободила своју драгу браћу од чини. Свих шест кошуљица биле су готове, само је на посљедњој недостајао рукавчић. Кад су је довели до ломаче, она положи кошуље на своју руку, а кад је стала горе и кад је баш требало да се упали ватра, осврну се унаоколо. Тада долетје шест лабудова. Она видје да се њихово спасење приближава и њено срце од радости закуца брже. Лабудови долетјеше до ње и спустише се да би могла да им пребаци кошуље. Кад су их кошуље дотакле, спадоше лабудове коже. Њена браћа стајала су пред њом, а била су мила и лијепа. Само најмлађи није имао лијеву руку, а мјесто ње имао је на леђима лабудово крило. Они су се веселили, а краљица оде краљу и рече:

- Најдражи мужу, сада смијем да говорим и да ти откријем да сам невина и криво оптужена.

Тада му исприча о превари старе која је одвела и сакрила троје дјеце. На велику радост краљеву доведоше их сада, а опака свекрва је за казну привезана за ломачу и спаљена у пепео. А краљ и краљица са њено шесторо браће живјели су дуго година у срећи и миру.